

Naša SKUPNOST

glasilo SZDL Ljubljana moste-polje

XII. LETNIK 2. ST.
FEBRUAR 1971
Cena 30 par

Srečanja z našimi poslanci

Uredništvo Naša skupnost je na željo bralcev začelo z objavljanjem pogovorov z vidnimi družbenopolitičnimi delavci iz občine. Sodimo, da bomo tudi prek te oblike vzpostavili še tesnejše stike med občani in odgovornimi družbenimi dejavniki.

Za začetek smo prosili za sodelovanje inž. Janeza Miklavca, direktorja proizvodnje AK Emona; sicer pa poslanca gospodarskega zbora republiške skupščine in dr. Borisa Kuharja, ravnatelja etnografskega muzeja in poslanca kulturnoprosvetnega zbora republiške skupščine SRS. Obema tovarišema se uredništvo za razgovor in sodelovanje v rubriki iskreno zahvaljuje.

Nadaljevanje na 2. strani

KRIŽIŠČE V BIZOVIKU

PRAVDARSTVO ZA VSAKO CENO

SKOZI GOŠCAVO PREDPISOV IN BIROKRACIJE DO MATERIALNE RESNICE — KDO ISČE DLAKO V JAJCU? PRIMER NI OSAMLJEN — KRAJEVNI SKUPNOSTI NALAGATI NE SAMO NALOGE IN OBVEZNOSTI, MARVEČ TUDI ZAKONSKA POOBLASTILA.

Nekoč je bilo pravdarstvo zelo v modi in vse kaže, da je še danes marsikje prisotno in da se ga ne bomo zlepa znebili. Ljudje smo pač različni. Nekateri se radi tožarijo za vsako malenkost in so včasih samo zavoljo oslove sence pripravljeni dneve in dneve presedeti v sodni dvorani. Grenke izkušnje pravdarstva v preteklosti in sedanjosti pa očitno pričajo o tem, da iskanje dlake v jajcu slej ko prej privede v slepo ulico in da največkrat nikomur (razen morda advokatom) ne koristi.

Kako nekomu dlakocepstvo leži, nam dokazuje primer Ivane in Franceta Jager iz Bizovika, ki se že lep čas tožarita s krajevno skupnostjo Bizovik in preko nje z občinsko skupščino Moste-Polje.

Zgodba se je začela tistega dne, ko je svet KS Bizovik na večkratno zahtevo svojih volivcev sklenil ure-

diti in razširiti križišče Bizoviške ceste s Potjo v dolino. Križišče je namreč ozko, nepregledno in izredno nevarno za vsa vozila in je že terjalo precej prometnih nesreč.

Da bi svet KS lahko sklepe in zahteve zborov volivcev uresničil, je bilo potrebno dobiti soglasje lastnikov zemljišča. Z nekaterimi so

se brez večjih težav in zapletljivosti hitro sporazumeli, medtem ko iz Jagrovima ni bilo mogoče doseči soglasja, kljub temu, da je bila občinska skupščina že pred dvema letoma pripravljena na svoje stroške prestaviti njuno gospodarsko poslopje na drugo zemljišče. Stroški prestavitve bi veljali 3 do 4 milijone starih dinarjev. Jagrova sta postavila nemogoče

Nadaljevanje na 4. strani

Volilne konference do konca februarja

Občinska konferenca SZDL naše občine je na seji 21. 12. 1970 sprejela nova pravila in poslovnik občinske konference SZDL ter sklep, da se volitve novih članov občinske konference in obeh novih vodstev krajevnih organizacij izvedejo do konca februarja letos. Stalni del občinske konference bo štel 60 članov, od tega jih 40 izvolijo člani socialistične zveze na volilnih konferencah v krajevnih organizacijah, sorazmerno s številom članov, 20 pa jih delegirajo delovne organizacije, družbenopolitične organizacije in društva. Prva seja novoizvoljene konference bo v prvi polovici aprila in bo konferenca na njej izvolila svoje organe in člane mestne konference SZDL.

Na seji je tekla tudi razprava o predlogih za spremembo družbenopolitičnega sistema in izhodiščih za ekonomsko politiko v letu 1971, in stabilizacijskih ukrepih. O obeh vprašanjih bodo razpravljali tudi na volilnih konferencah in zborih volivcev, ki bodo konec februarja.

Potrebe večje kot sredstva

Proračunska politika občine Moste-Polje bo v letošnjem letu upoštevala izhodišča in ukrepe, ki izhajajo iz sprejetih načel ekonomske politike in stabilizacijskega programa za leto 1971.

Pomembno izhodišče bo vsekakor vskladitev vseh oblik proračunske potrošnje, z zahtevami stabilizacijskega programa. Taka usmeritev je povezana z maksimalno mobilizacijo vseh občanov, katerih solidarnost s stabilizacijskimi ukrepi in disciplino v proračunski potrošnji, v odločitvah bo toliko nujnejša vsled dejstva, da skupščina v skladu z že sprejetimi ukrepi ne bo z dodatnimi obvezami obremenjevala gospodarstva, zadržala bo sedanje stopnje prispevkov in taks. Kot pomemben instrument stabilizacije se bo skupščina zavzemala za dosledno nagrajevanje po rezultatih dela, in bo podpirala vsa prizadevanja, da bi se hitreje sprejeli in realizirali zakoni in družbeni dogovori o usmerjanju delitve dohodkov in osebnih dohodkov. Zelo odločno bo nastopala proti vsem pojavom napokrite investicijske dejavnosti. Opravila bo revizijo vseh kratkoročnih in dolgoročnih programov, zato, da bi lahko v letu 1971 zaključili gradnjo nedokončanih objektov ter gradili le tiste objekte, ki bodo ekonomsko upravičeni, ali pa so zanje v celoti zagotovljena sredstva. Taka orientacija oz. izhodišča bodo osnova za oblikovanje proračunske potrošnje, ki bo imela v prvi vrsti stabilizacijski in selektivni značaj, kar pomeni, da bo morala tudi usklajevati z objektivnimi možnostmi vse želje ter tako delovne organizacije, kot občane orientirati k lastnim virom in silam.

V okviru danih možnosti bo občinska skupščina skušala uravnavati določene neskladnosti v splošni potrošnji, vendar to ne izključuje velike potrebe in akcije za podporo pri prostovoljnem združevanju sredstev za ureditev perečih problemov. Konkretno gre za urejevanje komunalnih problemov, problematike otroškega varstva, šolstva itn., kar občinska skupščina ne bi mogla v celoti ali dodatno financirati samo iz lastnih proračunskih sredstev.

Prednost v proračunu, ki se bo povečal za okoli 12%, bo občinska skupščina dala potrebam socialnega skrbstva, zdravstvene varstva, ki prevzema nove obveze do kmečkega zdravstvenega zavarovanja in usklajevanja osebnih dohodkov za ostale proračunske potrošnike v okviru družbenega dogovora. V tem sklopu ni zaobsežena politika do kulture, ker bo to področje urejala nova nastala kulturna skupnost v okviru mesta. Na področju politike skladov se bo skupščina prizadevala uveljaviti družbeni dogovor za nadaljnje združevanje sredstev gospodarstva za investicije v športno - rekreacijske objekte. Povečala se bodo tudi sredstva na skladu za pospeševanje

kmetijstva, iz katerega bo občinska skupščina financirala predvsem programe preusmerjanja in vključevanja kmetij v blagovno-tržno proizvodnjo. Razen tega se bo malenkostno povečal tudi sklad za obrt in gostinstvo, ker že dalj časa ugotavljamo, da so te zmogljivosti premajhne.

Za investicije pri izgradnji vzgojno-varstvenih ustanov na Kodeljevem in Slapah ter telovadnic na osnovni šoli Vide Pregarc in v Polju bo potrebno zagotoviti več sredstev, kot je bilo planirano, radi naknadnega porasta stroškov pri gradnji. V okviru možnosti bo potrebno zagotoviti sredstva iz proračuna cestnega sklada in prispevka za mestno zemljišče, kot prvi polog za izgradnjo mostu čez Ljubljano.

Za vzdrževanje komunalnih naprav in objektov bo iz proračuna dodeljeno vsaj toliko sredstev, kot lansko leto, istočasno pa se bodo malenkostno povečala sredstva za delovanje krajevnih skupnosti, kar bo z ozirom na dodeljanje višnih sredstev sicer pomenilo stagnacijo, vendar bo po predvidevanju, kljub vsemu le zadoščalo za najnujnejše tekoče vzdrževanje v letu 1971.

V kratkem zaključku lahko ugotovimo, da so za letošnje proračunske potrebe značilni nekateri na videz nepopularni ukrepi, kot so omejitve proračunskih prispevkov in dohodkov. To pomeni, da bi bilo varljivo, če bi proračunski potrošniki računali na izdatnejša sredstva kot v preteklem letu. Razčiščeni pogledi in računi o višini in dotoku sredstev, bodo morali nujno siliti k zelo preudarnemu gospodarjenju in varčevanju na vseh področjih proračunske potrošnje.

Ce ocenjujemo ekonomsko politiko za leto 1971 v luči, kot jo predvideva stabilizacijski program, potem moramo tako usmeritev pozdraviti, saj istovrstna stabilizacija cen zagotavlja kritje tekočih potreb, ki jih resnici na ljubo tudi dosedanjih nadplanski presežki proračunov z ozirom na 20 — 24% rast osebnih dohodkov in ogromno inflacijo stroškov, niso uspeli kriti v celoti. To lahko ugotavljamo pri dosedanjih skromnih investicijah v šolstvu in otroškem varstvu. Prav na teh dveh področjih je ogromno investicijskih potreb, vendar ob takih proračunskih možnostih, v kakršnih se danes nahajajo občine, ni možno iskati ustreznih rešitev.

Jasno je, da se bo s spremembami v političnem sistemu, spremenil tudi materialni odnos med občino, republiko in federacijo v korist komune, vendar je očitno, da se ta odnos v polni meri še ne bo realiziral letos, tako da bo poleg ostalih skrbi občinske skupščine tudi ta, kako čim bolj ustrezno in z relativno malimi sredstvi zagotoviti naraščajoče potrebe.

Sedanje nepregledno križišče v Bizoviku, na desni sporna Jagrova domačija

Upoštevati mnenje občanov

Sredi januarja je bila sklicana volilna konferenca krajevnih organizacij SZDL Moste.

V živahni razpravi so obravnavali mnogotele žgoče probleme tega terena, in sicer otroško varstvo, socialno skrbstvo, vlogo hišnih svetov v stanovanjskem gospodarstvu, uspehe in dejavnost mladinskega kluba Kajuh idr. Razpravljavci so še po-

sebej opozorili na to, da bi pri gradnji dveh stolpičev v Zakotnikovi oziroma Kajuhovi ulici morali upoštevati pripombe občanov, ker gre za okrnitev tamkajšnjega otroškega igrišča.

Na koncu so izvolili 40-člansko krajevno konferenco SZDL in izvršni odbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Ante Uravič.

Srečanja z našimi poslanci

Uspehi v občini so vidni

Nadaljevanje s 1. strani

Mir praznih poslovnih prostorov Agrokombinata Emona v Partizanski ulici je bil ustrezen ambient za razgovor, v katerem naj bi intervjuvanec poleg nekaj skopih podatkov o sebi ocenil svojo dosedanje poslansko dejavnost in opozoril na probleme, s katerimi se srečuje pri opravljanju te svoje funkcije. Miza, založena z vsakovrstno pošto, predvsem z raznimi načrti in strokovnimi publikacijami, ni v ničemer rušila tega miru, temveč le še podčrtovala tisto, kar je sogovornik nakazoval v svojih odgovorih.

Inž. Janez Miklavc

Inženir agronomije Janez MIKLAVC močnanom volivcem ni neznan, saj je pred sprejemom poslanskega mandata kot odbornik deloval v občinski skupščini in njenih odborih.

Pogovor se je sukal največ okrog pomena in vloge poslanca, pogojev njegovega dela in možnosti za izboljšanje stikov med njim in njegovimi volivci.

Delovna obremenjenost neprofesionalnega poslanca je ogromna, zato je prisiljen selekcionirati in se bolj poglobljeno ukvarjati le s tistimi področji, ki se mu zde najpomembnejša in čuti do njih največjo afiniteto. Profesionalizacija ni toliko vprašanje bojzani pred strokovnim nazadovanjem kot nejasne perspektive po izteku mandata. V izjemnih primerih poslanec, ki se profesionalizira, morda izgubi nekaj na strokovnosti, toda to je zelo majhen primanjkljaj v nasprotju z negotovostjo in nejasno perspektivo, ki se čisto pojavlja takrat, ko poslanec odhaja iz poslanskih klopi.

Vsebinska in možnosti kontaktiranja poslancev z volivci so verjetno istočasno pogoj in zahteva?

»Udeležujem se zborov delovnih ljudi in zborov volivcev ter tudi sej občinskih skupščin v Mostah in Sevedu, če le utegnem, tudi v Litiji. Mislim, da zlasti v tehničnem pogledu še ni ugotovljeno, da bi se mnenja, iniciative in stališča v smotrnem mehanizmu prenašale od spodaj navzgor. Z novim volilnim sistemom bo potrebno zagotoviti kompleksnost obravnavanja problemov. Nisem naklonjen tezi o fleksibilnosti mandatov, ki ne bo omogočila celovitosti, preglednosti, pač pa parcialnosti. V našem političnem delovanju me tudi zelo moti več-tirnost istih razprav na raznih nivojih.«

Kako gledate na zakonske tekste o usmerjanju delitve in zakonu o manj razvitih?

»Zakon o manj razvitih območjih je bilo nujno sprejeti, saj smo že dosegli tisto

stopnjo razvoja, v kateri razvoja manj razvitih področij ne moremo prepuščati ekonomski logiki. Mislim pa, da bo še nekaj časa ostalo odprto vprašanje obsega pomoči in kriterijev. Analogno republiko bodo morale tudi razvitejšie občine posvetiti več skrbi svojim nerazvitim območjem. Zakon o usmerjanju delitve dohodkov in osebnih dohodkov v delovnih organizacijah odločno podpiram, ker bo vnesel merila in metodiko za izenačevanje vse večjih razlik med posameznimi panogami v gospodarstvu in negospodarstvu in posameznimi kvalifikacijskimi strukturami. Nekateri ga imajo za nepopularnega, vendar če se bomo z družbenim dogovorom sporazumeli za racionalne kriterije pri delitvi dohodka in če to v duhu sporazuma tudi uresničimo, potem je to pač najboljša oblika razumnosti in solidarnosti interesov brez prisile in očitka. V tem primeru bi zakon onemogočil izplačevanje pretiranih OD v tistih delovnih organizacijah, kjer dohodek ni samo rezultat dela, marveč konjunktornega značaja.«

Kakšni so vaši kontakti z volivci?

»Imel sem že več primerov, ko so se volivci obrnili name s konkretno problematiko. Probleme sem kljub temu, da gre za neinstitucionalne oblike, skušal urediti. V skupščini sem postavil več vprašanj, ki so zadevala predvsem strokovno in tržno problematiko; prav tako pa sem razpravjal o kmetijskih problemih. Podlago za te razprave in mnenja sem imel v stališčih delovnih organizacij s tega področja ali pa sveta za kmetijstvo in živilsko industrijo pri CK ZKS, ki združuje to interesno skupino. Nekateri odgovori so bili zelo konkretni in so verjetno zadovoljili tiste, ki so mi to naložili; marsikdaj pa odgovori ne zadovolje, ker problem ni rešljiv za vse. Kontakti z volivci so odvisni še od vsebine in tehnike teh stikov. Moram ugotoviti, da med poslanci in volilnimi telesi v samem sistemu zlasti tehnično ni zagotovljeno, da bi mnenja in iniciative v nekem smotrnem mehanizmu prenašali od baze navzgor.«

Bi naslovili vprašanje javnemu delavcu v občini — morda kar predsedniku?

»Nimam vprašanj, pač pa odgovor. Občina s svojim konkretnim odnosom do občanov in delovnih organizacij dobro rešuje tekoče probleme, smotrno gospodari s sredstvi ter zlasti na socialnem in komunalnem področju dosega lepe uspehe. Rezultati so vidni v gradnji gospodarskih in komunalnih objektov, varstvenih in šolskih zavodov ter ustreznem obravnavanju podeželja. Tudi na področju kmetijstva je občinska skupščina ne samo z načeli, pač pa tudi s konkretno politiko za razvoj kmetijstva prek skladov, odpisovanja davkov in ustreznega dela krajevnih skupnosti uredila precej stvari.«

Se strinjate s stabilizacijskimi ukrepi?

»Popolnoma. Žal smo reformnska stališča premalo dosledno izvajali. Imam občutek, da se najodgovornejši izmikajo odgovornosti pri ukrepanju v celi vrsti zadev. Mislim pa, da istočasno ne

bi smeli zanemarjati vsega, kar smo dosegli. Zlasti pa ne bi smeli izgubiti dobre volje, pripravljenosti zaupanja v ljudi in izvajanje programa.«

Spremljate pisanje glasila Naša skupnost?

»Zadnjih nekaj let časopis spremljam. Upam, da bo nadaljeval z informiranjem občanov o najvažnejših stališjih in problemih v občini tako dobro kot doslej. Kljub

Oblikovalec dveh zakonov

S svojim drugim sobesednikom poslancem smo se pogovarjali sredi muzejske tišine sobotnega dneva v pisarni, ki jo opredeljujejo tako predmeti same ustanove kot oseba, ki v tem prostoru preživlja v delu in snovanju dneve in še predvsem tihotne pozne večerne ure, ko se narava umiri in mestni hrup poleže pred utrujenostjo in spancem željnimi dela in uspeha ponudita nekaj ur zbranih misli. Plemeniti duh cigar se meša in staplja z vonjem nekaterih muzejskih starin in spisov v prijetno, pa vseeno težko atmosfero.

Prve vtise, posebno pa še razgovor, si oči dopolnjujejo s sprehodom po zatrtanih knjižnih omarah, s spisi založenimi stenami, s številnimi plakati muzejskih razstav,

Dr. Boris Kuhar

starih grafik in bakrorezov ter nekoliko figuralnih plastik s črnega kontinenta.

Dr. Boris Kuhar, ravnatelj slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani, je v živahnem tonu, vendar pretehtanih stavih odgovarjal na vprašanja, ki so imela namen predstaviti ga in — med drugim — tako vzpostaviti tudi z naše strani vsaj kakšne kontakte med njim in njegovimi volivci.

»V poslanskih klopeh sem pričel uresničevati tiste poglede in rešitve za probleme, s katerimi sem se srečaval še takrat, ko sem delal pri sindikatih in so mi postali še posebej jasni pri mojem nadaljnjem delovanju. Neenakopravnost in nesamopravnost kulturnega področja, birokratsko zastareli način financiranja kulture je moral nujno povzročiti pri vrsti kulturnikov intenzivna razmišljanja, kako bi te odnose uredili bolj samoupravno in dali kulturi tisto mesto in vlogo, ki jo mora imeti v zdravem razvoju in življenju nekega naroda. Prve skice in teze, pri katerih sem sodeloval, še preden sem sprejel poslanski mandat, so v enoletnem delu skupščinske komisije, ki jo vodim pričele dobivati konkretno podobo in bile pred kratkim v obliki obeh zakonov: zakona o kulturnih skupnostih in

tež oceni pa menim, da je časopis le premalo pester in ima tudi grafično in oblikovno preslabo časopisno podobo. Zagotoviti bi moral več sodelovanja in publiciranja iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Mogoče bi samo za vzor služil bežigrajski Zbor občanov?«

Na vprašanje o hobiju smo približen odgovor že vedeli. Res se nismo zmotili. Poslanci zaradi velike obremenjenosti, tudi če imajo hobi, ne morejo preveč streči njegovim zahtevam. Tudi Miklavc v »prostem« času največ časa porabi za branje ali pa odhaja v naravo zasavskih hribov.

zakona o financiranju kulturnih skupnosti — tudi sprejete.«

Ta zakona sta dr. Kuharja polno angažirala. Poleg številnih sestankov odborov v skupščini in razgovorov s kulturnimi delavci v raznih institucijah so organizirali v Sloveniji nad 100 razprav, tako da je zakon tako rekoč pisala širša javnost; vendar pa meni, da bo zadovoljstvo popolno le v primeru, če bomo uspeli povsod preleteti črke zakona v ustrezne kulturne skupnosti. Te obveze se dr. Kuhar, predsednik iniciativnega odbora za kulturno skupnost Slovenije, še kako zaveda.

»Kot poslanec čutim dolžnost, da pomagam pri snovanju kulturnih skupnosti. Mislim, da bo nujno potrebno v občini kot v mestu napraviti inventarizacijo kulture, da bi že obstoječe kulturne institucije koristneje služile občanom, na tak način dvigovale njihov kulturni nivo tako, da bi kultura postala last širšega kroga ljudi. Prav tako bom obiskal kraje na volilnem področju, da bi skupno z občani teh področij ugotovili, kaj je treba napraviti, da bi zakon lahko čimprej koristno izvajali.«

Torej zakon le okvirno in z večjimi sredstvi načrtuje nove kvalitete?

»Poudaril bi dvojje — proces »uporabe« kulture je dolg in bi se moral začeti že v osnovni šoli, in drugič kulturo je treba ustrezno posredovati. Vsaka kulturna institucija mora imeti svojo menažersko pot do uporabnika in sicer takšno, da kultura ne samo prodaja, marveč se stalno in organizirano približuje ljudem; to pa zahteva veliko znanja in sposobnosti.«

Menite, da bi vam pri razgovorih, ki jih nameravate imeti s kulturniki, lahko učinkoviteje pomagala poslanska pisarna ali občinska konferenca SZDL?

»Seja občinske konference, izvršnega odbora ali problemska sekcija bi bile /sekakor zelo koristne oblike, s katerimi bi ugotovili pulz in potrebne podatke ter tako lažje zastavili tudi konkretno delo. Ali je stanje kulture v naši občini zadovoljivo? Prednost in možnost razvoja kulture v občini so neposredna bližina kulturnih institucij. Ena bodočih nalog je, kako omogočiti vsem tem institucijam na področju Ljubljane, da bodo še bolj koristne republik. Izgovore, da je vsem drama preoddaljena, bo treba v začetku odkloniti z organiziranjem obiskov. Tu bo potrebno menažerstvo kulturnih organizacij, društev ter šol. Večjo vlogo bodo morale odigrati tudi knjižnice ter zveza kulturnoprosvetnih organizacij, ki ji bo potrebno omogočiti več sredstev ter jo tudi širše obravnavati, ne samo kot organizatorja amaterskih gledališč ter predstav. V uravnovešeno kulturno dejavnost spada tudi skrb za kulturne spomenike od spomenikov NOB do številnih umetnozgodovinskih in etnografskih ki jih vseh niti ne poznamo. Razvoj v tej smeri bi nam lahko oplenil in razvijal tudi turizem.«

O konjičkih je dr. Kuhar dejal tole: »Hobije imam in nimam, odvisno od tega, s katere strani jih gledam pa od tega, da se tudi spreminjajo oziroma razvijajo. Sem diplomirani novinar, ki je pričel študirati etnografijo in mi je ta s prehodom na mesto ravnatelja postala osnovni poklic. Poslanske dolžnosti mi vzamejo predvsem dopoldneve; vodenje muzeja s številnimi muzejskimi postojankami in organizacija muzejske dejavnosti po vsej Sloveniji ter obveznosti do znanstvenega dela, nenehna borba za obstanek institucije pa so krivi, da delam v tej pisarni pozno v noč in sem hočeš-nočeš v bistvu nočni prebivalec občine. Afrika in fotografiranje sta pravzaprav poklicno izvedena hobija, ki se realizirata med letnim dopustom. Tako nastajajo televizijski filmi in oddaje. Če ostane le prosta kakšna nedelja, grem ribarit, kar je menda brez zveze z dolžnostmi, ali pa grem na sprehod z družino, največkrat v kakšno muzejsko postojanko — in tu se krog spet sklene.

TURISTI, SNEMAJTE!

Tale stari avtobus, v katerem že nekaj let prebiva družina, se nič kaj prida ne prilaga okolju; še posebej, ker je »zasidran« ob glavni cesti, ki pelje skozi Sneberje in je na očeh tudi tujcem.

Vse kaže, da to ne moti niti odgovorne ljudi v krajevni skupnosti, še manj pa pristojno inšpekcijsko službo, ki bi morala že zdavnaj ukrepati.

Vsekakor zanimiv motiv za kamere tujih turistov iz bližnje okolice Ljubljane.